

Verensiirtovalmius

LAPSIPOTILAS

Verensiirtotutkimusten näytteenoton ajoitus

Tämä asiakas on rekisteröity NordLabin verkkosivustolla.

Luokka	Laatuj. kuvaukset, rekisterit ja muut ohjeet
Versio/pvm	2 / 29.5.2019
Laatijat	Savolainen Eeva-Riitta; Hannuksela Minna; Paavola Timo; Myllynen Päivi; Rehu Mari
Vastuhenkilö	Savolainen Eeva-Riitta
Tämä ohje koskee	
Paperijakelu	
Kansio	

Verensiirtovalmius, LAPSIPOTILAS

Verensiirtotutkimusten näytteenoton ajoitus

Ennen verensiirtoa otettavat verinäytteet ovat

2951	E-ABORh	Veriryhmämääritys
4577	P-VRAb-O	Veriryhmävasta-aineiden seulonta
2935	B-XKoe	Sopivuuskoe

Kun kyseessä on lapsipotilas, verinäytteet voi ottaa **poikkeuksellisesti yhtä aikaa**.

Potilaan tunnistaminen varmistetaan erityisen huolella.

Kaksi terveydenhuollon ammattilaista (esim. näytteenottaja ja sairaanhoitaja) tunnistaa erikseen potilaan ja kirjoittaa nimikirjaimensa näyteputkien näytetarroihin.

Lapsipotilaan kohdalla tunnistajana voi olla myös esim. vanhempi, jolloin näytteenottaja kirjoittaa näytetarroihin omien nimikirjaimiensa lisäksi esim. **äiti / isä / omainen / saattaja**.

Jos näyteputkista ei löydy tunnistusmerkintöjä, näytteistä ei tehdä verensiirtotutkimuksia.

LAPSIPOTILAS

Tilataan

- **E-ABORh** (2951) veriryhmä
Jos veriryhmä on jo tietojärjestelmässä, tietojärjestelmä ei anna tilata sitä, jolloin veriryhmänäytettä ei tarvitse ottaa.
- **P-VRAb-O** (4577) veriryhmävasta-aineiden seulonta
- **B-XKoe** (2935) sopivuuskoe

Lapsipotilaista verinäytteet voidaan ottaa **poikkeuksellisesti yhtä aikaa**.

Veriryhmä

Vastasyntyneillä ABO-veriryhmäjärjestelmän isoagglutiniinit eivät ole vielä kehittyneet, joten **alle 6 kuukauden ikäisellä** veriryhmämääritys tehdään vain punasoluista. Veriryhmätulos ei ole lopullinen, vaan se säilyy tietojärjestelmässä **6 kk ikään asti**.

Yli 6 kuukauden ikäisellä lapsella veriryhmämääritys tehdään sekä punasoluista että plasmasta, ja veriryhmätulos on voimassa **koko eliniän**.

Veriryhmävasta-aineiden seulonta ja sopivuuskoe vastasyntyneillä 8 viikon ikään asti

Vastasyntyneiden veriryhmävasta-aineet ovat peräisin äidiltä. Vastasyntyneiden veriryhmävasta-aineiden seulonta ja sopivuuskoe tehdään yleensä lapsen verinäytteestä (mutta on mahdollista tehdä myös äidin verinäytteestä). **Verinäyte** saa olla korkeintaan **5 vrk** vanha.

Veriryhmävasta-aineiden seulonnan ja sopivuuskokeen tulokset ovat voimassa, kunnes lapsi on **8 viikon ikäinen**.

Alle 8 viikon ikäisen lapsen punasolusiirrossa **täytyy AINA ottaa huomioon äidin raskauden aikana todetut veriryhmävasta-aineet, vaikka lapsen omasta** verinäytteestä veriryhmävasta-aineiden seulonta olisikin **negatiivinen**. Vasta-aineiden seulonta tehdään yleensä lapsen verinäytteestä. **Veriryhmävasta-aineiden tunnistus** tehdään **äidin** verinäytteestä. Verikeskus soittaa osastolle ja pyytää osastoa tilaamaan **äidistä** veriryhmävasta-aineiden tunnistusnäytteet **2955 B -VRAbTu1** (2 x 10 ml verta EDTA-putkeen).

Veriryhmävasta-aineiden tunnistuksen tulokset ovat voimassa, kunnes lapsi on **8 viikon ikäinen**.

Kun tilataan punasoluja **alle 8 viikon ikäiselle** lapselle, verikeskusjärjestelmä pyytää merkitsemään äidin henkilötiedot:

Äidin nimi ja henkilötunnus kirjoitetaan punasolutilaukseen **Lisätiedot** -kohtaan.

Jos lapsi tarvitsee lisää punasoluja, on uudelle punasoluvalmisteelle tehtävä sopivuuskoe tuoreella enintään **5 vrk** ikäisellä verinäytteellä. Sopivuuskokeen tulokset ovat voimassa, kunnes lapsi on **8 viikon ikäinen**.

Veriryhmävasta-aineiden seulonta ja sopivuuskoe yli 8 viikon ikäisillä lapsilla

Yli 8 viikon ikäisillä lapsilla veriryhmävasta-aineiden seulonta, tunnistus ja sopivuuskoe tehdään lapsen omasta verinäytteestä. Verinäyte saa olla korkeintaan 5 vrk vanha.

Yli 8 viikon ikäisillä lapsilla veriryhmävasta-aineiden seulonnan, tunnistuksen ja sopivuuskokeen tulokset ovat voimassa **5 vrk**.

Lähteet: Verensiirto-opas 2018, Duodecim
(löytyy sähköisessä muodossa osoitteesta www.terveysportti.fi)

Muutokset tässä versiossa: Ohje on uusi.